محسوس متّصل؛محسوس منفصل و اقسام آن

در عالم حس که همه بیداریم، حس میکنیم چیزی را میبینیم، وقتی چشم شما باز است دارید چیزی را میبینید. شما الآن دو چیز دارید، یکی محسوس متصل دارید، یکی محسوس منفصل دارید. یکی گلدانی که وسط این اتاق گذاشته ام دورش نشستیم، یکی محسوس منفصل داریم که آن گلدان است. بیرون از ماست، به ما ربطی ندارد. اما ۷-۸ نفر که دور او نشستیم، محسوس متصل داریم؛ یعنی هر کدام از ما، سراغ آن محسوس منفصل میرویم، امّا دریافت ما از آن محسوس منفصل، یک جور نیست. شما آن طرف ِگلدان را میبینید، من، این طرف ِگلدان را میبینم، من از یک جهت دارم نگاه میکنم، شما از یک جهت دیگر. این مثال خیلی روشن است. پس ما در مرحله حس، محسوس منفصل داریم و محسوس متصل.

انواع مطابقت در امور حسّی

در این محسوس متصل و منفصل خیلی بحث است. شما این را یک کلام فرض نگیرید. داغ منفصل، داغ ِمتصل. داغ ِمنفصل، چیست؟ آن آبی که در خارج، صفت داغ را دارد. داغ متصل چیست؟ آن احساس ِداغ است که وقتی در آب دست میزنم احساس میکنم. این مطلب ِخیلی روشن است.

آیا اینها یک جور هستند؟ یک مطابقت؟ احساس داغ ، اصلاً یک احساسی مربوط به مزاج من است. وقتی در آب خارجی بروید که ما آنجا چیزی به عنوان داغ نداریم. الآن هم از نظر مبادی علمی، میگویند فقط حرکت جنبشی ِمولکولهایش بسیار زیاد شده است[1]. وقتی حرکت جنبشی کم میشود شما میگویید یخ است. وقتی حرکت جنبشی زیاد است، میگویید چقدر داغ است. آن حرکت جنبشی متنقل می شود به حرکت اعصاب ِزمینهای ِشما، شما با قوای تناسب مزاج خودتان میگویید داغ است. این همه تفاوت، داغی که در بستر آب است، با داغی که در بستر متّصل من است. ارتباط تام هم دارد، مطابقةٌمّ هم دارد. اما مطابقت، معنایش این نیست که این داغی که حس میکنم در دل او موجود است. رنگ همینطور است، وزن همینطور است، اینها دستگاه عظیمی است.

---

[1] میزان گرمای هر جسم،با جنبش مولکولهای آن ارتباط مستقیم دارد.هرچه جنبش مولکولی جسم،بیشتر باشد گرمای جسم نیز بیشتر خواهد بود.(دانشنامه انرژی،مدخل گرما)

http://www.iecf.ir/Content/media/image/2017/01/256_orig.pdf

در این مقاله هم چنین مطالب خوبی در مورد تاریخچه این تعریف از سوی دانشمندان مسلمان ارائه شده است.

بازبینی #1
ایجاد شده 9 آوریل 2025 13:52:22 توسط ... .

به روزرسانی شده 9 آوریل 2025 13:52:48 توسط ... .